

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

VR kehittää voimakkaasti digitaalisia palvelujaan ja pitää tärkeänä, että yhteiskunnan erityisryhmillä on tasavertaiset edellytykset selvittää omatoimisesti digitaalisten palvelujen käytöstä. VR huomioi omissa palveluissaan sekä esteettömyyden että saavutettavuuden ja on toiminnassaan panostanut saavutettavuuden toteutumiseen jo pitkään.

Lakia digitaalisten palvelujen tarjoamisesta ehdotetaan Suomessa sovellettavaksi viranomaisten lisäksi pieneen joukkoon yrityksiä sillä perusteella, että ne noudattavat hankintalainsäädäntöä. Joukkoliikenteessä ehdotus johtaisi tilanteeseen, jossa vain osa liikenteen harjoittajista olisi ehdotetun lain soveltamisalan piirissä. Emme pidä tätä perusteltuna, vaan saavutettavuutta koskevien velvoitteiden tulisi koskea koko toimialaa tasapuolisesti.

Saavutettavuutta ja esteettömyyttä koskevia vaatimuksia on useassa eri laissa ja erityisesti rautatieliikenteeseen liittyy yksityiskohtaisia esteettömyyttä ja saavutettavuutta koskevia määräyksiä. Valmisteilla oleva esteettömyysdirektiivi on huomioitava. Tulee huolehtia, että erilaiset vaatimukset eivät ole päällekkäisiä saati keskenään ristiriidassa.

Lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet on toteuttava siten, että ne voidaan huomioida uusia palveluja tai niiden muutoksia suunniteltaessa. Tämä voidaan toteuttaa asettamalla lakiin riittävä siirtymäaika muutosten toteuttamiselle.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

Lakiluonnosta ehdotetaan sovellettavaksi viranomaisten lisäksi pieneen joukkoon yrityksiä sillä perusteella, että ne noudattavat hankintalainsäädäntöä. Joukkoliikenteessä ehdotus johtaisi tilanteeseen, jossa vain osa liikenteen harjoittajista olisi ehdotetun lain soveltamisalan piirissä. Pääosa yrityksistä jäisi lain ulkopuolelle. Toisin kuin esimerkiksi lento- tai bussiliikenteessä, lakia sovellettaisiin rautatieliikenteen digitaalisiin palveluihin. Emme pidä perusteltuna, että keskenään kilpailevilla toimijoilla olisi tältä osin erilaiset juridiset velvoitteet. Mikäli tämän tyyppistä sääntelyä pidetään yritysten kohdalla perusteltuna, tulisi sen koskea koko toimialaa tasapuolisesti.

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

-

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Kuten lakiluonnoksen perusteluissa kuvataan, saavutettavuutta ja esteettömyyttä koskevia vaatimuksia on useassa eri laissa. Erityisesti on huomioitava valmisteilla oleva esteettömyysdirektiivi. Joukkoliikenteessä laki liikenteen palveluista sisältää esteettömyyttä koskevia vaatimuksia. Rautatieliikennettä sääntelee ns. EU-rautatievastuuasetus, jota ollaan parhaillaan uudistamassa. Erityisesti on huomioitava ns. PRM YTE, eli asetus vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteetöntä pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevista yhteentoimivuuden teknisistä eritelmistä. EU-lainsäädännössä esteettömyys ja saavutettavuus on muutoinkin vahvistettu EU:n rautatiejärjestelmää koskeväksi olennaiseksi vaatimukseksi. Tulee varmistua, ettei erilaiset vaatimukset ole päällekkäisiä saati ristiriidassa.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

-

5 luku: Erinäiset säännökset

VR uudistaa parhaillaan digitaalisia palvelujaan. Paikanvarausjärjestelmä on vaihdettu syksyllä 2017 ja vuonna 2011 käyttöönotettua lipunmyyntijärjestelmää uusitaan parhaillaan. Samassa yhteydessä verkko- ja mobiilipalvelumme uudistuvat. Liikennepalvelulaki tuli voimaan 1.1.2018, mikä edellytti järjestelmien rajapintojen avausta. Lainsäädännöstä aiheutuvat velvoitteet on toteuttava sellaisella tahdilla, että ne voidaan huomioida kulloinkin uusia palveluja tai niiden muutoksia suunniteltaessa. Tämä voidaan toteuttaa asettamalla lakiin riittävä siirtymäaika muutosten toteuttamiselle.

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

-

4. Muut kommentit

-

Keisanen Leena
VR Group